

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

13. června 2013 *

„Nařízení (ES) č. 1896/2006 — Řízení o evropském platebním rozkazu — Články 6 a 17 — Odpor proti evropskému platebnímu rozkazu bez namítnutí nepřislušnosti soudu členského státu původu — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Příslušnost, uznávání a výkon soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech — Článek 24 — Účast žalovaného v řízení před soudem, jemuž byla věc předložena — Použitelnost v rámci řízení o evropském platebním rozkazu“

Ve věci C-144/12,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Rakousko) ze dne 28. února 2012, došlým Soudnímu dvoru dne 23. března 2012, v řízení

Goldbet Sportwetten GmbH

proti

Massimu Sperindeovi,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení M. Ilešič (zpravodaj), předseda senátu, E. Jarašiūnas, A. Ó Caoimh, C. Toader a C. G. Fernlund, soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. února 2013,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Goldbet Sportwetten GmbH D. Czernichem, Rechtsanwalt,
- za M. Sperindea L. Lorenzem a R. Testorem, Rechtsanwälte,
- za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,
- za českou vládu M. Smolkem a J. Vláčilem, jako zmocněnci,
- za německou vládu T. Henzem a J. Kemper, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

- za portugalskou vládu L. Inezem Fernandesem a S. Duarte Afonso, jako zmocněnci,
- za švýcarskou vládu D. Klingelem, jako zmocněncem,
- za Evropskou komisi W. Bogensbergerem, A.-M. Rouchaud-Joët a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 6. března 2013,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (Úř. věst. L 399, s. 1), vykládaného ve spojení s článkem 17 tohoto nařízení, jakož i článku 24 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42; oprava Úř. věst. L 242, 5. 9. 2006, s. 006).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci řízení o evropském platebním rozkazu zahájeného Goldbet Sportwetten GmbH (dále jen „společnost Goldbet“), společností se sídlem v Rakousku, proti M. Sperindeovi, s bydlištěm v Itálii.

Právní rámec

Nařízení č. 1896/2006

- 3 Body 23 a 24 odůvodnění nařízení č. 1896/2006 zní následovně:
 - „(23) K podání odporu může žalovaný použít vzorového formuláře uvedeného v tomto nařízení. Soudy by však měly zohledňovat i jiné písemné formy odporu, jsou-li jasně vyjádřeny.
 - (24) Podáním odporu ve lhůtě by mělo být řízení o evropském platebním rozkazu ukončeno, což by mělo vést k automatickému převedení věci do běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádá, aby v takovém případě řízení skončilo. Pro účely tohoto nařízení by se pojem „běžné občanské soudní řízení“ neměl nezbytně vykládat ve významu, který má podle vnitrostátního práva.“
- 4 Článek 1 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení stanoví:
 - „Účelem tohoto nařízení je:
 - a) zavedením řízení o evropském platebním rozkazu zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně“.
- 5 Podle článku 5 uvedeného nařízení je „členský stát původu“ definován jako „členský stát, v němž byl vydán evropský platební rozkaz“.

6 Článek 6 odst. 1 téhož nařízení stanoví:

„Pro účely použití tohoto nařízení se příslušnost soudu určí v souladu s příslušnými pravidly práva Společenství, zejména s nařízením [...] č. 44/2001.“

7 Článek 12 odst. 3 nařízení č. 1896/2006 stanoví:

„V evropském platebním rozkazu bude žalovaný poučen, že má možnost

a) zaplatit žalobci částku uvedenou v rozkazu,

nebo

b) napadnout rozkaz podáním odporu u soudu původu do 30 dnů ode dne, kdy mu byl rozkaz doručen.“

8 Článek 16 tohoto nařízení stanoví:

„1. Proti evropskému platebnímu rozkazu může žalovaný podat odpor u soudu původu za použití vzorového formuláře F uvedeného v příloze VI, který obdrží spolu s evropským platebním rozkazem.

[...]

3. Žalovaný v odporu uvede, že nárok popírá, aniž by musel uvádět důvody.

4. Odpor se podává v listinné podobě nebo pomocí jiných komunikačních prostředků včetně elektronických, které členský stát původu uznává a které má soud původu k dispozici.

[...]“

9 Článek 17 odst. 1 uvedeného nařízení stanoví:

„Je-li odpor podán ve lhůtě [...], pokračuje řízení před příslušnými soudy členského státu původu podle pravidel běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádal, aby v takovém případě řízení skončilo.

[...]“

10 V příloze VI téhož nařízení je uveden vzorový formulář F, který lze použít k podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu.

Nařízení č. 44/2001

11 Článek 5 bod 1 nařízení č. 44/2001 stanoví:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována,

1) a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o němž se jedná, byl nebo měl být splněn;

- b) pro účely tohoto ustanovení a pokud nebylo dohodnuto jinak, je místem plnění zmíněného závazku:

[...]

- v případě poskytování služeb místo na území členského státu, kde služby podle smlouvy byly nebo měly být poskytovány,

[...]“

- 12 Článek 24 nařízení č. 44/2001 stanoví:

„Není-li soud jednoho členského státu příslušný již podle jiných ustanovení tohoto nařízení, stane se příslušným, jestliže se žalovaný řízení před tímto soudem účastní. To neplatí, pokud se žalovaný účastní proto, aby namítal nepřislušnost soudu, nebo je-li jiný soud podle článku 22 výlučně příslušný.“

Rakouská právní úprava

- 13 Ustanovení § 252 občanského soudního řádu (Zivilprozessordnung), týkající se řízení o evropském platebním rozkazu, stanoví:

„1. Pokud nařízení [č. 1896/2006] nestanoví jinak, je třeba dodržovat procesní pravidla použitelná na předmět sporu, o který se jedná.

2. Provedení řízení o evropském platebním rozkazu spadá do výlučné pravomoci Bezirksgericht für Handelssachen Wien. [...]

3. Jestliže soud obdrží odpor podaný ve lhůtě, doručí jej žalobci, přičemž jej vyzve, aby ve lhůtě 30 dnů určil příslušný soud, u něhož proběhne běžné řízení [...]

4. [...] Námitku nepřislušnosti soudu, jemuž byla věc předložena, vznesl žalovaný před tím, než se účastní řízení ve věci samé.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 14 M. Sperindeo se na základě smlouvy o poskytování služeb uzavřené se společností Goldbet, podnikem, jehož předmětem činnosti je organizování sportovních sázek, zavázal organizovat a zajišťovat provozování takových sázek v Itálii. Měl zejména vybíratázky v místních sběrných místech a zasílat odpovídající částky společnosti Goldbet po odečtení výher vyplacených hráčům.
- 15 Společnost Goldbet, která měla za to, že M. Sperindeo nesplnil své smluvní povinnosti, podala dne 29. prosince 2009 návrh na vydání evropského platebního rozkazu, přičemž dne 17. února 2010 Bezirksgericht für Handelssachen Wien, příslušný soud, pokud jde o řízení o evropském platebním rozkazu v Rakousku, vydal vůči M. Sperindeovi evropský platební rozkaz za účelem zaplacení částky ve výši 16 406 eur, zvýšené o úroky a náklady z titulu náhrady škody.
- 16 Dne 19. dubna 2010 M. Sperindeo proti tomuto evropskému platebnímu rozkazu podal prostřednictvím svého advokáta ve lhůtě odpor. Tento odpor byl odůvodněn okolností, že je nárok společnosti Goldbet neopodstatněný a požadovaná částka není splatná.

- 17 V návaznosti na tento odpor Bezirksgericht für Handelssachen Wien postoupil věc Landesgericht Innsbruck, když měl za to, že je tento soud soudem příslušným pro běžné občanské soudní řízení ve smyslu čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006.
- 18 M. Sperindeo vznesl námitku nepřislušnosti rakouských soudů poprvé u Landesgericht Innsbruck z důvodu, že má bydliště v Itálii. Společnost Goldbet uvedla, že Landesgericht Innsbruck je příslušný jakožto soud místa plnění povinnosti zaplatit peněžitou částku podle čl. 5 bodu 1 písm. a) nařízení č. 44/2001. V každém případě je tento soud podle této společnosti příslušný na základě článku 24 tohoto nařízení, jelikož se M. Sperindeo řízení ve smyslu tohoto článku účastnil, neboť při podání odporu proti dotčenému evropskému platebnímu rozkazu nevznesl žádnou námitku nepřislušnosti.
- 19 Landesgericht Innsbruck usnesením návrhu M. Sperindea vyhověl, prohlásil, že je nepřislušný a žalobu, která mu byla předložena, odmítl. Společnost Goldbet proti tomuto usnesení podala odvolání u Oberlandesgericht Innsbruck. Posledně uvedený soud toto odvolání zamítl z důvodu, že rakouské soudy jsou nepřislušné, jelikož jednak jsou nároky společnosti Goldbet založeny na smlouvě o poskytování služeb, jejíž místo plnění se ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení č. 44/2001 nachází v Itálii, a jednak příslušnost těchto soudů nemůže být založena na článku 24 nařízení č. 44/2001, jelikož odpor podaný M. Sperindeem nelze považovat za účast v řízení ve smyslu tohoto článku.
- 20 Společnost Goldbet proti rozhodnutí Oberlandesgericht Innsbruck podala u předkládajícího soudu opravný prostředek „Revision“. Domáhá se zrušení dřívějších soudních rozhodnutí a pokračování v řízení u rakouských soudů.
- 21 Předkládající soud má za to, že rakouské soudy nejsou příslušné o věci rozhodovat na základě čl. 5 bodu 1 písm. b) nařízení č. 44/2001, jelikož činnost, kterou společnost Goldbet M. Sperindeovi svěřila, je vykonávána výlučně v Itálii. Tento soud si však klade otázku, zda odpor podaný žalovaným proti platebnímu rozkazu, aniž namítl nepřislušnost soudu původu, může být považován za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001, na základě čehož by došlo k založení příslušnosti rakouských soudů.
- 22 Za těchto podmínek se Oberster Gerichtshof rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Je třeba článek 6 nařízení [č. 1896/2006] vykládat v tom smyslu, že je v rámci řízení o evropském platebním rozkazu nutno použít rovněž článek 24 nařízení [č. 44/2001] o určení příslušného soudu z důvodu, že se žalovaný účastnil řízení?
- 2) V případě kladné odpovědi na první předběžnou otázku:
- Je třeba ustanovení článku 17 nařízení č. 1896/2006 ve spojení s ustanovením článku 24 nařízení č. 44/2001 vykládat v tom smyslu, že samotnou skutečnost, že je podán odpor proti evropskému platebnímu rozkazu, lze považovat za účast v řízení, neobsahuje-li odpor namítnutí nepřislušnosti soudu původu?
- 3) V případě záporné odpovědi na druhou předběžnou otázku:
- Je třeba ustanovení článku 17 nařízení č. 1896/2006 ve spojení s ustanovením článku 24 nařízení č. 44/2001 vykládat v tom smyslu, že skutečnost, že je podán odpor, zakládá příslušnost z důvodu účasti v řízení nanejvýš v případě, obsahuje-li již odpor vylíčení důvodů týkajících se věci samé, avšak nikoli namítnutí nepřislušnosti?“

K předběžným otázkám

- 23 Podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba přezkoumat společně, je, zda článek 6 nařízení č. 1896/2006 vykládaný ve spojení s článkem 17 tohoto nařízení musí být vykládán v tom smyslu, že je odpor proti evropskému platebnímu rozkazu, který neobsahuje namítnutí nepříslušnosti soudu členského státu původu, třeba považovat za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001 a zda je v tomto ohledu relevantní okolnost, že žalovaný v rámci odporu, který podal, uvedl důvody týkající se věci samé.
- 24 Je tedy třeba zaprvé ověřit, zda je možné odpor proti evropskému platebnímu rozkazu, v němž nebyla namítnuta nepříslušnost soudu členského státu původu, považovat za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001, jestliže v tomto odporu nejsou vylíčeny důvody týkající se věci samé.
- 25 Všichni zúčastnění, kteří předložili Soudnímu dvoru vyjádření, se shodují na tom, že by na tuto otázku mělo být odpovězeno záporně.
- 26 V tomto ohledu je třeba úvodem připomenout, že čl. 6 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 stanoví, že pro účely použití tohoto nařízení se příslušnost soudu určí v souladu s příslušnými pravidly unijního práva, zejména s pravidly uvedenými v nařízení č. 44/2001. Podle čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 je-li odpor proti evropskému platebnímu rozkazu podán ve lhůtě, pokračuje řízení před příslušnými soudy členského státu původu podle pravidel běžného občanského soudního řízení.
- 27 Dále pak článek 24 nařízení č. 44/2001 přiznává příslušnost soudu členského státu, u něhož se žalovaný účastnil řízení, s výhradou výjimek stanovených v tomto ustanovení.
- 28 Kromě toho z čl. 1 odst. 1 písm. a) nařízení č. 1896/2006 vyplývá, že účelem tohoto nařízení je zejména zjednodušit a urychlit soudní řízení týkající se nesporných peněžních nároků v přeshraničních případech a snížit náklady na ně. Přestože toto nařízení nenahrazuje ani neharmonizuje vnitrostátní mechanismy vymáhání nesporných nároků, zavádí za účelem dosažení tohoto cíle jednotný nástroj vymáhání takových nároků zaručující rovné podmínky věřitelům i dlužníkům v celé Evropské unii (rozsudek ze dne 13. prosince 2012, Szyrocka, C-215/11, bod 30).
- 29 Jak uvedl generální advokát v bodě 30 svého stanoviska, toto zjednodušené a jednotné řízení není kontradiktorní. Žalovaný se totiž o vydání evropského platebního rozkazu dozví až v okamžiku, kdy je mu tento rozkaz doručen. Jak vyplývá z čl. 12 odst. 3 nařízení č. 1896/2006, až v tomto okamžiku je poučen, že má možnost zaplatit žalobci částku uvedenou v rozkazu nebo napadnout rozkaz podáním odporu u soudu původu.
- 30 Tato možnost podat odpor, kterou má žalovaný, tak směřuje ke kompenzování skutečnosti, že systém zavedený nařízením č. 1896/2006 nestanoví účast uvedeného žalovaného v řízení o evropském platebním rozkazu, tím, že mu umožňuje popřít nárok po vydání evropského platebního rozkazu.
- 31 Jestliže přitom žalovaný ve svém odporu proti evropskému platebnímu rozkazu nenamítne nepříslušnost soudu členského státu původu, tento odpor nemůže vůči tomuto žalovanému vyvolat jiné důsledky, než jsou důsledky vyplývající z čl. 17 odst. 1 nařízení č. 1896/2006. Tyto důsledky spočívají v tom, že se řízení o evropském platebním rozkazu ukončí a věc se automaticky převede do běžného občanského soudního řízení, pokud žalobce výslovně nepožádá, aby v takovém případě řízení skončilo.
- 32 Opačné řešení vedoucí k tomu, že by byl odpor považován – neobsahuje-li namítnutí nepříslušnosti soudu členského státu původu – za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001, by důsledky odporu rozšířilo nad rámec důsledků, které jsou stanoveny v nařízení č. 1896/2006.

- 33 Kromě toho je třeba připomenout, jak vyplývá z čl. 16 odst. 1 nařízení č. 1896/2006 a z bodu 23 jeho odůvodnění, že žalovaný může k podání odporu proti evropskému platebnímu rozkazu použít vzorový formulář uvedený v příloze VI téhož nařízení. Tento formulář přitom neposkytuje žádnou možnost namítnout nepřislušnost soudů členského státu původu.
- 34 Odpor proti evropskému platebnímu rozkazu, který neobsahuje namítnutí nepřislušnosti soudů členského státu původu a v němž nejsou uvedeny důvody týkající se věci samé, tudíž nelze považovat za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001.
- 35 Zadruhé je třeba přezkoumat otázku, zda má v tomto ohledu jakýkoli dopad okolnost, že žalovaný v rámci svého odporu proti evropskému platebnímu rozkazu uvedl důvody týkající se věci samé.
- 36 Společnost Goldbet a česká vláda uvádějí, že jestliže jsou v odporu uvedeny důvody týkající se věci samé, lze příslušnost soudu určit na základě článku 24 nařízení č. 44/2001. M. Sperindeo, německá, portugalská a švýcarská vláda, jakož i Evropská komise naproti tomu tvrdí, že tato okolnost na určení příslušnosti žádný dopad nemá.
- 37 Je zajisté pravda, že z rozsudku ze dne 24. června 1981, Elefanten Schuh (150/80, Recueil, s. 1671, bod 16), týkajícího se výkladu článku 18 Úmluvy ze dne 27. září 1968 o soudní příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32), což je ustanovení v podstatě totožné s článkem 24 nařízení č. 44/2001, vyplývá, že k namítnutí nepřislušnosti soudu nemůže dojít po okamžiku zaujetí stanoviska, které je podle vnitrostátního procesního práva považováno za první obranu adresovanou soudu, jemuž byla věc předložena.
- 38 Na rozdíl od okolností, za nichž byl vydán uvedený rozsudek, kdy žalovaný důvody týkající se věci samé uvedl v rámci běžného občanského soudního řízení, však důvody týkající se věci samé byly v projednávané věci v původním řízení uvedeny v rámci odporu proti evropskému platebnímu rozkazu. Takový odpor, v němž jsou tyto důvody uvedeny, přitom nelze pro účely určení příslušného soudu na základě článku 24 nařízení č. 44/2001 považovat za první obranu předloženou v rámci běžného občanského soudního řízení, které následuje po řízení o evropském platebním rozkazu.
- 39 Pokud by se mělo za to, že je takový odpor první obranou, znamenalo by to – jak generální advokát uvedl v bodě 36 svého stanoviska – uznání toho, že řízení o evropském platebním rozkazu a běžné občanské soudní řízení, které po něm následuje, v zásadě představují jedno a totéž řízení. Takový výklad by však byl obtížně slučitelný s okolností, že první z těchto řízení probíhá podle pravidel stanovených v nařízení č. 1896/2006, zatímco druhé z těchto řízení probíhá – jak vyplývá z čl. 17 odst. 1 uvedeného nařízení – podle pravidel běžného občanského soudního řízení. Tomuto výkladu brání rovněž skutečnost, že toto občanské soudní řízení – třebaže se v něm pokračuje v členském státu původu, pokud žalovaný nenamítne mezinárodní nepřislušnost soudu – neprobíhá nezbytně u téhož soudu, jako je soud, u něhož probíhalo řízení o evropském platebním rozkazu.
- 40 Výklad, podle něhož musí být odpor, v němž jsou uvedeny důvody týkající se věci samé, považován za první obranu, by byl mimoto v rozporu s cílem, který sleduje odpor proti evropskému platebnímu rozkazu. V tomto ohledu je nutno konstatovat, že žádné ustanovení nařízení č. 1896/2006, a zejména nikoli čl. 16 odst. 3 tohoto nařízení, od žalovaného nevyžaduje, aby upřesnil důvody svého odporu, takže je tento odpor určen nikoli k tomu, aby sloužil jako rámec pro obranu ve věci samé, ale je určen k tomu – jak bylo uvedeno v bodě 30 tohoto rozsudku – aby umožnil žalovanému nárok popřít.
- 41 Z toho vyplývá, že okolnost, že žalovaný důvody týkající se věci samé uvedl v rámci odporu proti evropskému platebnímu rozkazu, který podal, neznamená, že se žalovaný účastnil řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001.

- 42 Na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Goldbet a česká vláda, tento výklad není v rozporu s cílem nařízení č. 1896/2006 spočívajícím v urychlení řízení. Jak totiž vyplývá z čl. 1 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení, je tento cíl relevantní pouze v rozsahu, v němž je nárok nesporný, čemuž tak již není v případě, kdy žalovaný proti evropskému platebnímu rozkazu podá odpor.
- 43 Ze všech předcházejících úvah vyplývá, že je třeba na položené otázky odpovědět tak, že článek 6 nařízení č. 1896/2006, vykládaný ve spojení s článkem 17 tohoto nařízení, musí být vykládán v tom smyslu, že odpor proti evropskému platebnímu rozkazu neobsahující namítnutí nepřislušnosti soudu členského státu původu nelze považovat za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení č. 44/2001 a že v tomto ohledu postrádá relevanci okolnost, že žalovaný v rámci odporu, který podal, uvedl důvody týkající se věci samé.

K nákladům řízení

- 44 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ze dne 12. prosince 2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu, vykládaný ve spojení s článkem 17 tohoto nařízení, musí být vykládán v tom smyslu, že odpor proti evropskému platebnímu rozkazu neobsahující namítnutí nepřislušnosti soudu členského státu původu nelze považovat za účast v řízení ve smyslu článku 24 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech a že v tomto ohledu postrádá relevanci okolnost, že žalovaný v rámci odporu, který podal, uvedl důvody týkající se věci samé.

Podpisy.